

Søens biologi

Den lille sø ved Egedal blev oprindeligt udgravet i forbindelse med anlæggelsen af parken. Den har et areal på ca. 1.200 m² afhængig af årstiden og mængden af nedbør. Søen ligger forholdsvis i skygge om sommeren på grund af de mange store og gamle træer, som omkranser den. På trods af sin ringe størrelse har søen et varieret dyreliv. Der findes bl.a. vandsalamandere, vandbænkebidere, skorpionstæger og guldsmedelarver i søen. Det tyder på, at vandkvaliteten er anstændig, selv om undersøgelser har vist, at bunden er stærkt forurennet. Langs søens bredder finder man desuden mange frøer.

Vidste du, at...

Guldsmedens larver lever i søen, mens de voksne dyr lever på land. Det skyldes, at guldsmeden har

forskellige livsstadier. Guldsmedens larvestadium varer mellem 2 og 6 år, mens guldsmeden som flyvende insekt kun lever i ca. en måned. Både larve og flyvende insekt er rovdyr.

Søens forskellige farver

Om sommeren bliver søen grøn af andemad. Andemad er en plante, hvoraf der findes fire forskellige arter. I denne sø er det stor andemad, der er den mest dominerende art. Stor andemad findes typisk i næringsrige søer som denne. Når der tilføres mere næring til en sø, end søen er i stand til at omsætte, sker der en overgødskning (eutrofiering), hvilket resulterer i en plantevækst bestående af ganske få dominerende arter. Når eksempelvis andemad breder sig, udskygges de iltproducerende undervandsplanter. Resultatet bliver et iltfattigt miljø, hvor kun nogle få insekter kan overleve. De omgivende træer fungerer som næringsstofkilde, der om efteråret tilfører næring til søen, når de taber deres blade. Størstedelen af denne næringspulje lægger sig i bunden af søen, og kun hvis der sker en forstyrrelse af bunden, frigives en del af næringen til vandet, og bliver tilgængelig for dyr og vandplanter. Begrænsning af næringsstofforsyningen er den helt væsentlige forudsætning for at bevare et bredt dyreliv i søen.

Hvorfor er gamle træer vigtige?

I de gamle træer omkring søen findes et væld af svampe- og insektarter. Visse af disse arter kan kun leve på gamle eller døende træer. Det skyldes, at de her kan finde føde og beskyttelse, f.eks. i hule grene eller stammer. Lader man de gamle træer stå i stedet for at fælde dem, som det gøres ved skovbrug, vil mange forskellige arter få mulighed for at invadere træerne. Da forskellige arter har forskellige behov, vil nogle arter bebo de tynde grene og andre de tykke stammer. Derfor er det vigtigt, at hele træet får lov til at blive stående. I forbindelse med aldringen og nedbrydningen af træerne vil sammensætningen af svampe- og insektarterne ændres. Ved at have træer af forskellige aldre i et område sikres derfor en højere artsrigdom.

Spiselige og giftige planter

Der findes en række spiselige planter omkring søen, heriblandt brombær og hyld. Andre planter såsom løgkarse, mælkebøtte og stor nælde er også spiselige. Stor nælde eller brændenælden, som den normalt kaldes, er kendt som en ubehagelig plante, da bladenes spidser brænder huden, men de kan koges til for eksempel brændenældesuppe, og i mange kulturer bruges planten også medicinsk. Bladene fra unge mælkebøtter kan bruges i salater, og løgkarse er siden middelalderen blevet brugt medicinalt, endvidere kan unge blade bruges som krydderi i varme retter eller salater. Der findes også planter ved søen, som er giftige og som derfor ikke må spises, som snebær. Rønner er både giftig og spiselig. De røde bær må ikke spises friske, men kan koges til syltetøj og gele.

Vidste du, at...

Der findes flere hundrede "småarter" af mælkebøtte i Danmark. De ligner dog hinanden meget og er derfor svære at identificere.

Fugle i og omkring søen

Der findes mange forskellige småfugle i området som gråspurv, mejser, fuglekonge og spætte. De lever alle i træerne. Derudover er der forskellige fugle i søen som gråand og blishøne.

Vinterfodring af fugle

Man skal ikke fodre fuglene i søen. Den ekstra fødekilde betyder, at man får et langt større antal dyr i et område, end der er plads til. Det betyder, at dyrene stresses, blandt andet på grund af manglende rede-pladser. Samtidig bidrager fodringen til gødskning af søen, hvilket kan føre til iltsvind. Fuglene kan sagtens klare sig uden den ekstra næringskilde; en knopsvane kan for eksempel klare sig uden hverken foder eller vand i seks uger.

Vidste du, at...

Selv om blishønen lever i vand, er den ikke en god svømmer, da den kun har svømmelapper langs kanten af tæerne.

Egedal

Medborgerhuset Egedal er opført i 1803 som fabrikørbolig til De Brønsholmdalske fabrikker. Huset var i privat eje frem til 1978, hvor det blev erhvervet af Karlebo Kommune. Det har siden været anvendt af kommunen selv og har også

dannet rammen om lokale foreningsaktiviteter. Medborgerhusforeningen har siden 1991 ført tilsyn med huset, der i 2003 kunne fejre sin 200 års fødselsdag.

Medborgerhuset Egedal administreres som nævnt i det daglige af Medborgerhusforeningen, der arrangerer kulturelle aktiviteter for børn og voksne – der afholdes typisk en halv snes arrangementer om året. Medborgerhusforeningen er også vært for en række andre foreninger, der gennem deres medlemskab har lov til at benytte lokalerne. Medborgerhusforeningens formand er Pia Andersen, der kan træffes på tlf. 49 14 67 25 eller via hjemmesiden www.egedal.net.

Danmarks Naturfredningsforening

Danmarks Naturfredningsforening har som mål, at Danmark bliver et bæredygtigt samfund med et smukt og varieret landskab, en rig og mangfoldig natur og et rent og sundt miljø. Foreningen er organiseret i afdelinger svarende til de enkelte kommuner. Hver afdeling ledes af en bestyrelse, der holder et vågent øje med natur og miljø. Afdelingsformand er Niels Hald, der kan træffes på tlf. 49 14 61 60 eller på fredensborg@dn.dk.

Denne folder er udarbejdet i forbindelse med "Søens Dag" maj 2008 af Naturfredningsforeningens studenterafdeling ved Københavns Universitet. Enkelte ændringer samt nyt billedmateriale 2012.

Danmarks
Naturfredningsforening

Søen ved Egedal

Danmarks
Naturfredningsforening

